

R E G É L Ő.

PESTEN vasárnap october 5^{kén} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. boritéktalanul; postán 6 ft. pengőben. képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Különböző ikerek. *(Folytatás.)*

A' szerencsétlen ítélő bíró legkeservesb könnyeket hullata most; önkényt leszállott bírói székéből, melyet igazságtalan ítélet-tétel által fertőztete. Megvallotta hibáját, 's a' szerencsétlen familiának mindazok közül, mikből kifosztotta volt, a' legdrágábbat, becsületét, vissza adta: sőt még ennél is többre ment; mert egész tehetségét feláldozta, és ama háznépet előbbi fényébe állította vissza. — Most ő maga e' falucsába vonult, mellynek csekély évenkénti jövedelméből táplálta magát 's leányát Acantát.

Acanta most éppen azon veszélyes korban volt, midőn az indulatok sugallásainak a' sziv igen könnyen megnyílik; de ábrázatján mosolygó ártatlansága szive tisztaságát kitűnő színekben tükröze.

A s c e l l o tudta a' szerencsétlen ítélő-bíró történetét, 's ezért kívánt az ősz P a n e m o n ismeretségebe jutni. Végre egy viharos nehéz idő, melly őt az erdőben meglepé, alkalmat nyujta hozzá betérnie. Panemon a' jó szivű öreg őt szívesen fogadá. Acanta, mig a' fergeteg csendesülne, marasztá, 's ő a' leánykakérelmét örömmel teljesíté; és most kezde még eddig nem ismert érzéseket tapasztalni keblében.

Azonban szünt a' fergeteg, mellyet most az ifiú gróf tovább tartani ohajtott vala. Ekkor tehát elhagyá a' kedves ház-tájt, de szive ott maradt. Igérte bucsúzása közben Panemonnak többszeri látogatását; mit nem soká halasztott. Másod 's harmad nap már is megjelent ott, hova szive vonzá, 's végre egy kedvező alkalommal, midőn az ősz P a n e m o n vadászatra az erdőbe vonula, felfedezte Acanta előtt gerjedelmét, 's viszont érzelmért esdeklelt. Acanta szemérmesen pirult-el, 's nyelve ugyan mozdulatlan maradt,

de szívéből Ascello annál többet olvása. Így a' szép reményeiben boldog fiatal gróf eltávozik az előtte unalmas gondviselőjének társaságába.

Következő napon egy inas levelkét hozza Acantától, mellyben Ascello hirtelen ezt olvasá:

„Előre látám, hogy a' tegnapi történetnek jó következése nem leend; — de még vissza lépni van mód és alkalom. Atyám parancsa, hogy önben helyezett reményem minden szikráját kioltsam. Azért ha erényem önnek szívében fekszik, engedjen nem láthatni többé szemeimnek egy előttem kedves tárgyat.“ — *A c a n t a*.

Szótlan állá most a' gróf, és szinte szemeinek sem akara hitelt adni. Végre szólta: „Én tehát őt többé ne lássam? — Nem! megítéltetésemet magától a' kedvestől akarom hallani!“ — 'S ment az ősz Panemonhoz, ki előtt megható tüzzel felfedezé szívet 's ennek érzetét.

Az ősz atya elébe terjeszté háza elszegényülését, valamint azon megvettetését is, mellyet familiájától kellene szenvednie, ha a' szegény Acantát a' fényes család tagjává tenné. Felfejté, hogy lehetlenséget kívánna anyjától a' gróf, ha Acantával esendő egybeköttetésében megegyezését ohajtáná. — Terhelt szívvel hallá az ifiú mindezen festegetéseket, 's végre Panemonnak csupán azon kegyéért esdekelt, hogy a' remény sugarát csak addig engedje neki csillogni, míg családatól tanácsot veend. *P a n e m o n* szánatos pillanatot vetett reá, 's azt teljesíteniigéré. Ascello bucsút inte, 's könnyes szemekkel távozik.

* * *

Losingonénak kisebb fija *Madrid*-ből, hova nagyvárosi levegőt szívni ment vala, az udvari nagyok erkölcselivel gazdagon tére anyjához. Egy napon nagy vadászatot tartván, midőn a' szomszéd erdőben barátjaival egy szarvast üzőbe vett volna, megpillantá ott Acantát, 's lováról lepattanva kiálta: „Éj, te szép leányka! nem méltó e' puszta táj reád! jer lakomba, hol öröm vár reád!“

„Félre tőlem! — szólta vonakodva a' rémült leány — e' hely reám nézve erény temploma; ne bátorkodjék azt szentségteleníteni!“

„Bocsásd! — mond egyik barátja a' marquisnak — a' szarvas már messze jár; ne vesztegess időt e' regényes hősnével!“ A' marquis hajlott ugyan az intésre, de alkal-

mat lesett barátjaitól megszökni; 's midőn talált, Acantához vágata ismét, és előbbi nyilatkozását ujitva még rosszabb vigasztalásra lelt, mint az előbb. Boszúsán indult tehát haza, 's megérkezével anyja még boszúsb indulattal rohant elébe, és szólla: „Hah, rettentő gyalázat! olvasd testvéred levelét!“ 's egy írást nyujta-át. A' marquis pedig olvasá:

„Forrón tisztelt anyám! Az ég nem kedveli azon kinézeteket, miket rólam elintéztél! Én imádok egy leánykát, kinek erénye többet ér minden fény, gazdagság, 's fő születésnél. Leánya ő a' derék Panemonnak, 's mind ketten megegyezését megnyervén boldogságomra a' tiedet ohajtom, — de nem reménylem! Azonban gyenge vagy arra, hogy szívemet Acantámtól elszakaszd!“ — „Hah! szakadj össze vérségi kötél! — kiálta a' marquis — tudom mivel tartozom magam. 's családom becsületének! Még ma fegyveres kézzel fogunk egymással szembe szállni!“

A' dühös marquis tüstént párviadalra idézte testvérét, 's a' rendelt helyen több kísézőjével érezbe öltözve várta-be őt. Végre Ascello is megjelent minden vért, 's fegyver nélkül. Amaz kardot ránta, 's magát illő állásba vevé: a' szerencsétlen Ascello pedig egész lelki bátorsággal melljét felfedvén szólla: „Éltemet kívánod?! Im vedd! Én nem mint ellen, nem! — mint áldozat — álltam elődbe. Ellent állásra nálam nem találsz. Testvérem vérével kezeimet nem fertőztetem!“

Ezen állhatatosan ejtett hangok a' marquisban felkölték a' vérségi érzetet, 's már közel volt azon ponthoz, hogy fegyverét levette testvérét ölelni repüljön; de végre csak ugyan erőt vett büszkesége, 's nagy kacajjal oda hagyá a' pályatért. Most Franczeskának leggyalázatosabb színekkel festgették a' marquis kísézőji gyáva fiját, 's ő keserülten monda:

„Nem fiam nekem az, kiben azon nemes bátorságnak, és tűznek, melly engem lelkesít, legkisebb szikrája se csillámlik. Nem! gyűlölöm a' gyalázatot, mint legnagyobb ellenemet, 's megfosztom őt mindazon jogok birtokától, mellyeket hiven őriztem eddig számára keblemben; — ő többé nem fiam!“

A' kevély anyai szívtől eltaszított szerencsétlen Ascello emlékében tüstént feltűnt most Plateno, 's így sohajta hozzá: „Ő te derék férjfiú! milly nagy hálával tartozom

neked! Nélküled a' sors vas karja földre nyomott volna engemet, — de oktatásid paizsul szolgáltnak nekem a' sors csapásai ellen! Ó, te második atyám! áldott legyen a' te emléked is!“

Mindentől megfosztva honjának bucsút inte, 's a' szép francia földre, melly iránt keblében határtalan tisztelettel viselteték, készült már most átköltözni. Acanta vala még, mi őt honjához vonzá; de a' kevély anya dölýfének áldozatja, olly szegény állapotban, mint utszai koldus, nem bátorkodott előtte megjelenni, hanem érzékeny levélben vett tőle vég bucsút, 's azzal a' pirenei bérceken áthatolván, a' forrón tisztelt országba érkezett.

Örömmel szorítja vala most szívéhez Panemon a' szerencsétlen grófot; de ő messze földön jára, 's Acanta vigasztalhatlan maradt, kit a' titkos bú, mint hév-nap a' gyenge virágot, emészte, 's hervadásra siettete.

(Végzet következik.)

É L E T - T Ö R T É N E T.

Néhai idősb Vedres István élet-rajza.

(Folytatás.)

A' tudományok, és hivatalos munkálódások között is kifejlik az emberi szivekbe anya-természettől öntött érzemény; mert vannak olly üres órák, mellyekben az ember érezvén testisége ingereit, és emberisége sugarlásait, sebes lépésekkel siet, vagy legalább arany álmokkal lebegve a' szeretetnek boldogító karjain vonatik az édes kötéshez. — Így érezve emberiségét, mintán jelessége, tudományossága, olvasottsága, szép hivatalban létele, és magos társalkodási alkalmaztatása által minden házaknál szives elfogadást nyert, ezen városban századok óta virágzott, és köz hivatalokat viselt Rózsa nemzetségnek egyik fejlődő reményéhez Rózsa Theresiához, kiben az asszonyi szelidség, miveltség 's erkölcsösség egyesülve létezett, éledt szerelme rokon lángot talált kedvelt tárgyában, 's a' szív-csere a' házassági frigy által erősült 1792-diki mindszent hava 15-dik napján. — Társas éltét valamint a' megelégedettség, ugy az égnek bokros áldásai is koszorúzták.

Hivatalos körében, és házassági életében eltöltött szép esztendejinek lefolyásuk alatt tökéletesen megfelelt Csongrád megye néhai fő ispánja nagy méltóságú Ko-

rompai gróf Brunszvik József ur ő excellentiájának fő ispáni székebe történt beiktatásakor mondott jeles beszédjében álló ezen soroknak: „Nem csak mi magunknak születünk; eredeti lételünkkel hazánk, barátink, 's rokonink osztoznak.“ Olvasottságát, a' tudományok kedvelését, köz haszonra lelkes törekedését, verselő tehetségét, 's lelkes hazafiságát elevenen tanúzzák illy czimek alatt tulajdon költségén közre bocsájtott, és a' haza minden törvényhatóságaihoz megküldött munkáji: u. m.

1-er Öröm dall, melyet ő kegyelmessége K o r o m p a i gróf Brunszvik József urnak tekintetes nemes Csongrád vármegye fő ispánságába való beiktatására készített 1796-ik esztendőben. (Ebben kitüntetett fellengző 's lelkes verselő tehetségének örök tanúsága maradt fel.)

2-or Nemes szabad királyi Szeged városa megnagyobbitandó tanácsháza talpkövének letétele alkalmával készült versek 1799-ik esztendőben kinyomtatva. (Ez hasonló verselő tüzzel, és lelkes hazafisággal létesítettett.)

3-or A' Tiszát a' Dunával össze kapcsoló uj hajókázható csatorna eránti értekezés. — 1805-ik esztendőről. — (Ebben földleirási ismerete, 's a' közhaszonra lelkes törekedésének eleven nyomdokit hagyta; melly munka olly közhasznúnak tekintetett, hogy az még azon esztendőben S z t a n k o v i t s Miklós kegyes iskolák rendén levő atya által német nyelvre fordítottatott. — Fájdalom, hogy illy közhasznú, és a' hazai kereskedés nagyobb virágzását elősegülésre vihetni mutató javalat figyelmet nem nyerve, vagy annak létesítése nem eszközöltetve csak könyv-tárakban tartatik.

4-er A' haza szeretete, avagy nemes Szeged városának a' Töröktől való vissza vétele. Vitézi játék 4 felvonásban 1805-ik esztendőről. (A' gondolatok igen élékenyek, kiejtések szépek, karakter-festés jó, maga a' jelenéseknek, és felosztásoknak szerkezése igen jó.)

5-er Az 1805-ik esztendei felkelő nemes magyar sereg vitézi dallja. Azon esztendőről. — (Ebben honi tűz, nemes elszántság, buzdukt lélek, 's a' körülményekhez alkalmazott kiejtések vannak.)

6-or A' magyar nyelvnek a' magyar hazában való szükséges voltát tárgyzó hazafiúi vélekedés 1806-ik esztendő-

ről. — (E' munka valóban érdemli a' köz figyelmet; benne a' szép, és hasznos elvekkal nyújtatik az utasítás azon derék czélnak elérhetésére.)

7-er A' Banco-Czéduláknak elenyészthetetéséről értekezés, 1807-dik esztendőről.

8-or Écska rövid rajzolatja. — Ugyanazon esztendőről.

9-er Egy nemzeti jószág; 1807-ik esztendőről. — (Ezt azon esztendőben Salamon József Vazul kegyes iskolák szerzetebeli atya közhasznúsága, és a' külső nemzeteknek tudomásukra leendő tétethetés tekintetéből még azon esztendőben latin nyelvre fordította.)

10-er A' szegedi múzsák százados ünnepe. (Ezt János fiájához fellengző gondolkodással, és verselő tüzrel írva 1820-ik esztendőben adá-ki.)

11-er A' magyar nemzeti lélekről egy két szó. 1823-ik esztendőről.

12-er A' sívány homokság használhatása. (E' munka nem csak a' haza minden törvényhatóságainak ön költségein kinyomtatva elküldetett, hanem még azon esztendőben kezdetét vett országos gyűlésben is jelen volt követeknek, 's képviselőknek, úgy nagyoknak is kiosztatott.

13-or Túl a' tiszai nagyobb árvizek eltéríthetetéséről egy két szó. — 1830-dik esztendőről. Melly valóban a' környékünkben nemesi javakat bíró földes uraságoknak figyelmét annál inkább érdemli, minél bizonyosabban tudatik, hogy a' Marossal egyesült Tisza folyónak még csekélyebb árai is majd nem egész határokat elöntvén, valamint magoknak, úgy izzadó jóbbágyaiknak is tetemes sőt számíthatlan károkat okoznak. *(Folytatás következik.)*

J E L E S M O N D A S.

Játszi remény.

A' remény úgy bánik velünk, mint egy

Járni kezdő kised dajkája:

Távutól csalogatja, 's tovább megy

Mikor megérkeznék hozzája.

Szabó Ferencz után L. Amalia.

Czéltalan tehetség inkább fáraszt, mint legmagosb feltétel, melly a' dolog rendje szerint sikert találhat.

Kisfaludy Károly; közli S. Lotty.

Boldogság. Minden szerencsésen megtett lépésinket, melyeknek elérése magunk, sőt mások előtt is homályosnak 's bizony-

talannak tetszett, boldogságnak nevezhetjük. A' czéll minél türe-
delmesebb, és hosszabb várakozással éretett-el, annál boldogítóbb.

K. ifjú Kovács Zsigmond.

Aphorismák Érsekújvárból. Az emberek csak kár-
tya-levelek a' sors kezében: itt játszanak ők különféle színeket,
míg ki nem kéretnek, 's a' haláltól meg nem üttetnek.

A' jó hír-név olyan mint a' szán-ut, melly hamar vízzé válik.

Ki csupán szépsége végett akar dicsértetni, ne vegye roszt ne-
ven, ha ennek megszűntével az őt dicsérő ajkak elnémulnak.

Juhász Emilia.

K Ö L T É S Z E T.

Kifakadás.

Vannak-e sors! még keményebb	Álom-üző fény-sugárral
'S gyilkolóbb csapásaid,	A' kelő nap mért köszönt,
Mint minőkkel ostromolják	Hogy ha vérező szívemre
Éltemet vas karjaid?	Égi balzsamot nem önt?
Hogy ha van, miért halasztod,	Mért mosolyg ráma' szelid hold,
'S egy ütessel nem rogyasztod	Hogy ha kínhoz kínokat told,
Sirba roncsolt testemet,	'S édes álmom nem terül
Kínos átkos éltemet?	Tagjaimra gyógyyszerül?

Sors! ha élni nem segítesz

Halni kérlek ó segíts,

És erőszakolni gyászos

Végemet ne kényszeríts.

Halni félig, félig élni,

Jobb jövődöt nem remélni,

A' ki így elkárhozott,

Sorsa annak átkozott.

Miskolczról.

K Ü L Ö N F É L E.

Eldorado. A' new-yorki reggeli újság következőt közöl.
Egy Angolyokból, és Északamerikaiakból összeállott társaság a'
Niagara vizesésnek, ezen az egész földön legfelségebb és legna-
gyobb zuhatagnak (Cataracta), környékén fekvő erdőket és bérce-
ket megvette. Az egészből egy szép berket (parkot) akar terem-
teni kellemes majorságok, barlangok, pagódokkal 's a' t. mellyek
közt a' zuhatag fő szerepet fog játszani. Közepette ezen olümpi
parknak egy pompás város fog emelkedni 80—100 lábnyi széles
utszákkal, 's a' résztvényesek megegyeztek benne, hogy 1836 ki
május 1-jéig 1800 ház, hótél, 's palota készen fog benne állani.
Az europai gazdagok számára ezen kívül még 500 ház-hely hagyat-
ott tartalékban (Reserve), hogy azok nyári lakásaikat későbbben is
ide építhessék.

Mit nem tesz a' rang! Angolyországban jelenleg két mezei
jóság vagyon eladó, mellyeknek előbb hat parlament-követet vá-

lasztó jusa volt; de minthogy ezen választási jogot a' reform-bill által elvesztették, igen nagyon csökkentek értékeikben, 's a' birtokos urak nem tartják érdemesnek, hogy velek vesződjének. Ezen mezei jószágoknak egyike Aldborough a' yorki grófságban, melly Newcastle herczegnek szabadalmat adott négy követválasztására; a' másik Stockbridge, melly a' Westminsteri marquisnak két követ-választó just adott. A' herczeg jószágá most alkalmasint 60,000 ft. sterlinggel, a' marquisé pedig 30,000 fonttal olcsóbb lesz, mint lett volna, ha a' követ-választási just megtartja vala.

Neveztető koponya. Amaz irlandi mondának „a' megneveztető koponyáról“ valami borzasztó furcsasága van, a' mi nincs olly könnyen más népregében. Valamelly Elepsanus nevű comicus, vagy minstrel t. i. hajdan Irlandban nagy figyelmet gerjesztett maga iránt; már arcza is tulajdonképpen olly caricatura (torzkép) volt, hogy minden, ki csak reá tekintett is, a' nevetéstől meg nem tartóztathatta magát. Miután ezen Elepsanus e' földön szerepeit eljátszotta, eltemették. Több esztendő mulva valamelly sirásó éppen azon helyen, hol a' minstrel feküdt volt, sirt kezdett ásni, 's ott ama minstrel koponyáját a' nélkül, hogy tudta volna kié, kiásván egy kőre helyezteté. Nehány arra vetődött sétálók meglátván a' fejet olly határtalan kaczagásra fakadtak, hogy az öreg sirásó nem tudta mire vélni. Ő tehát oda tekintett, és csak alig estenek szemei ezen furcsa koponyára, legott az öreg komoly sirásónak is addig kellett nevetnie, míg csak tudott. A' halotti kíséret, mellynek részére ezen sir ásatott, megérkezvén elkezdé szent énekeit; de alig hogy e' szomorgók a' minstrel koponyáját megpillanták, mindnyájan hangosan elkezdének kacagni. Mint a' rege mondja, mintegy száz évvel ez előtt ezen furcsa ereklét még mutogatták volt.

Történet-írók hitelessége. Lord St. John, Viscount Balinbroke édes atyja, bizonyos alkalommal együtt levén Voltairral, 12-ik Károly életének leírójával, többek közt mondá az írónak: „Ugyan vallja-meg igaz lelkére, hogy a' dolog nem ugy történt, mint leírta.“ — Erre Voltaire így felelt: „Vallja-meg Mylord igaz lelkére, nem jobb-e így, mint én előadtam, hogysem amugy, mint történt.“

S. S a r o l t a.

Mulattató. Mult hetekben Pesten ördög Robert adaték. B* ur földszinti helyre harmincz krt akarván fizetni a' pénz-szedőtől ekkép szállítaték-meg: „Uram! ezen hely egy váltó forint.“ — „,,Nem látja az ur, hogy csak egy szemem van“ — lön a' felelet.

N o . . . J á n o s.

H a s o n s z ó - r e j t v é n y .

Magos része vagyok én a' nagy hajóknak,
Vesztemkor jaj sorsuk vizen utazóknak.
Más értelmem jelel egy régi kun pártost,
Kit ismer évkönyvünk mint egy király-gyilkost,
Ki szörnyű tétével halált vont magára,
'S hálátlan vétkének két czinkos társára.

Előbbi rejtvény: K ö l t e m é n y .

Szerkezi R ó t h k r e p f G á b o r, halpiacz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.